

кількістю матеріалів пізнавального та розвивального характеру. Дитина 2 року життя вже діє з предметами, пізнаючи їх властивості і збагачуючи власний сенсорний досвід; розширює знання про соціальне, етнічне і природне довкілля, добираючи для маніпуляцій та маніпулятивних ігор відповідні колір і форму предметів, тому предметно-розвивальне середовище повинно бути динамічне і варіативне, поділене на центри: ігрову, пізнавальну, естетичну, центр трудового виховання, центр здоров'я і центр відпочинку [1, с. 45]. Для дітей 3 року життя потрібно створювати пізнавально-розвивальне середовище для забезпечення природної потреби дитини у пізнанні предметів та явищ навколишньої дійсності всіма органами чуття. У цьому віці потрібно сприяти розвитку дрібної моторики рук для активізації дій, спрямованих на дослідження, експериментування з безпечними для життя та здоров'я предметами; заохочувати до маніпуляцій та маніпулятивних ігор з іграшками та предметами, відтворення музичних та шумових звуків на ударних, клавішних дитячих інструментах; сприяти розвитку довільної уваги, спостережливості, наочно-образного мислення, уяви, фантазії [1, с. 77].

Варто зазначити, що предметно-ігрове розвивальне середовище в групі будується згідно з програмно-методичними вимогами, якими передбачено створення різноманітних осередків. Наочно-просторове середовище групи організовується з врахуванням входження дитини в світ дорослих. Чим менша дитина, тим менш розвинена у неї уява, а значить, їй більше потрібно спиратися на зовнішню сторону гри і мати різноманітні іграшки. У будь-якому віці гра починається з потреби дитини створити власний світ і деякий час перебувати в ньому.

Отже, розвивально-ігрове середовище для дитини перших 3-х повинно забезпечуватись необхідними дидактичними матеріалами, а іграшки повинні відповідати віку дитини. Правильна організація предметно-ігрового середовища забезпечуватиме творчу діяльність кожної дитини, сприятиме прояву власної активності і реалізації себе. Насичене та раціонально облаштоване предметно-ігрове та природне розвивальне середовище є місцем для ігор дітей й стимулом, до виконання самостійних занять.

#### **Список використаних джерел:**

1. Калуська Л. В. Комплексна програма розвитку, навчання і виховання дітей раннього віку / Л. В. Калуська. – Тернопіль : Мандрівець, 2014. – 88 с.
2. Монтессори М.. Помогі мне сделать это самому / За ред. С. В. Лыков. – М.: Карапуз, 2000. – 272 с.

*Науковий керівник: канд. пед. наук, доцент І. В. Єнгалічева*

## **ВИХОВАННЯ У ДІТЕЙ МОТИВАЦІЙНОЇ ГОТОВНОСТІ ДО ШКІЛЬНОГО НАВЧАННЯ**

**І. Р. Тютнєва**

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Готовність дитини до школи – поняття багатогранне. Воно охоплює фізіологічну, психологічну (особистісну, соціальну, інтелектуальну) та педагогічну зрілість дитини. Початок шкільного навчання – надзвичайно відповідальний період як для дітей, так і для їхніх батьків, тому проблема виховання у дітей готовності до шкільного навчання стоїть особливо важливо.

Особистісні якості, знання, уміння та навички, а також рівень розвитку психічних функцій дитини складають картину психологічної готовності до навчання у школі. Прийняття нової «соціальної позиції» – статусу школяра напряду залежить від психологічної готовності дитини, яка поєднує у собі мотиваційну, емоційно-вольову й інтелектуальну готовність. Більш детально зупинимося на мотиваційній готовності.

Під мотиваційною готовністю розуміють бажання вчитися, ставлення до школи і навчання як до серйозної діяльності. Зазвичай дитина приходить у школу з певною мотивацією, в якій вирізняються, за Л. І. Божович, пізнавальні й соціальні мотиви [2]. Пізнавальні (внутрішні) мотиви пов'язані із самим змістом та процесом навчання, соціальні (зовнішні) – породжуються різноманітними соціальними взаєминами дитини з іншими людьми. Внутрішні та зовнішні мотиви навчання складають внутрішню позицію школяра, яка є одним із основних показників психологічної готовності до навчання.

Спільні зусилля батьків і вихователів сприяють правильному формуванню уявлень про школу та вимоги до нової поведінки, допоможуть дитині прийняти нову позицію, легко засвоювати норми і правила навчальної діяльності та поведінки, будувати нові взаємовідносини [1]. Але трапляються випадки, коли в дітей уявлення про школу є або негативними, в таких випадках школу вони асоціюють з чимось тривожним чи небезпечним, або занадто оптимістичними. Щоб таких ситуацій не виникало існує безліч простих і доступних способів: читання книг про школу, ознайомлення з деякими правилами поведінки учня, бесіди, відвідування школи тощо. Можна розповісти дітям про те, як зміниться їхнє життя, коли вони стануть школярами: учень повинен щодня ходити в школу, виконувати в класі та вдома завдання, що задає вчитель; щоб добре вчитися, потрібно бути уважними, дисциплінованими, акуратними та ін.

Важливим аспектом мотиваційної готовності дитини до шкільного навчання також є формування пізнавальної активності, що закладена в дитині самою природою, яку можна розвивати або гальмувати. Для розвитку пізнавальної активності необхідно активно підтримувати будь-які прояви природного потягу дітей до пізнання, що є головною умовою позитивного ставлення до навчання. Від того, як у дошкільному віці розвивається пізнавальна потреба, чи знаходить вона достатні умови для задоволення, значною мірою залежить пізнавальна та розумова готовність дитини до навчання в школі та, безпосередньо, початок шкільного навчання.

Показником сформованої мотиваційної готовності є наявність у дитини бажання йти до школи і вчитися, усвідомлення позиції майбутнього школяра, потреба в досягненні успіхів [2]. Як правило, діти, які розуміють, що їх чекає у школі, легко вживаються у шкільне середовище. Однак є немало дітей, які болісно долають цей етап і це проявляється, передусім, у незадовільній їх успішності. Щоб уникнути такого «болісного» етапу, на час вступу до школи у дитини повинні бути розвинуті самоконтроль, трудові уміння і навички, вміння спілкуватися з людьми, рольова поведінка. Потреба досягнення успіхів у дитини, безумовно, повинна домінувати над боязню невдачі, діти повинні проявляти якомога менше тривожності. Важливо, щоб їх самооцінка була адекватною, а рівень домагань був відповідним до реальних можливостей, що є у дитини.

Найчастіше рівень мотиваційної готовності визначають за допомогою індивідуальної бесіди з дитиною. Така бесіда може включати наступні запитання: *чи хочеш ти йти до школи? чому? де цікавіше? де діти почуваються краще – у дитячому садку чи в школі? чому? що роблять діти в школі? що ти знає про школу? як треба*

готуватися до школи? та ін. Іншим способом визначення рівня мотиваційної готовності дитини до шкільного навчання є спостереження за діяльністю дітей у підготовчій групі закладу дошкільної освіти. Аналізуючи такі спостереження можна стверджувати, що діти починають частіше цікавитись школою, звертаються до дорослих із запитаннями, пов'язаними з шкільною тематикою, граються у школу та ін.

Важливо пам'ятати, що дитина не народжується з готовністю стати школярем. Правильні уявлення про шкільне навчання, як важливу і відповідальну діяльність, з'являються у неї наприкінці дошкільного – на початку молодшого шкільного віку. Готовність дитини до шкільного навчання – це комплекс здібностей, які формуються та піддаються корекції. Процес формування цих здібностей потребує дбайливого та відповідального ставлення дорослих до дитини, насамперед батьків і вихователів.

#### **Список використаних джерел:**

1. Боровська О. Готовність дитини до школи: співпраця з батьками / О. Боровська, Н. Стеценко // Практичний психолог: Дитячий садок: ДП «Преса». – Київ, 2014. – № 1. – С. 42-44.
2. Коваленко О. В. Формування мотиваційної готовності дітей до навчання в школі як проблема / О. В. Коваленко // Збірник наукових праць. – Випуск 7. – Кам'янець-Подільськ, 2011. – С. 63-67. – Режим доступу : [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis\\_nbuv/cgiirbis\\_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE\\_FILE\\_DOWNLOAD=1&Image\\_file\\_name=PDF/znppo\\_2011\\_7\\_13.pdf](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/znppo_2011_7_13.pdf)

*Науковий керівник: викладач О.А. Коваленко*

## **НАВЧАННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ПРАВИЛАМ БЕЗПЕЧНОЇ РОБОТИ В ІНТЕРНЕТІ**

**Ю. С. Хоменко**

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Ми живемо в епоху інформаційних технологій та Інтернету, які заповнили наше життя та відіграють у ньому важливу роль. Просто вражає, скільки часу дорослі та діти проводять в Інтернеті. Кожний шостий житель Землі та кожний п'ятий українець регулярно працює у Всесвітній мережі, а в розвинутих країнах її колапс може призвести до колапсу багатьох сфер суспільного життя.

В Україні понад 200 тисяч дітей віком від 5 до 18 років користуються послугами Інтернет. Кількість юних користувачів зростає з кожним роком більше ніж на 30%, при цьому тільки 15% підлітків здогадуються про труднощі, з якими вони можуть стикатися в Інтернеті, та менше половини мають уяву про елементарні засоби безпеки у мережі Інтернет [3].

Нажаль, розвиток сучасної глобальної мережі Інтернет дав привід для різного виду страхів у дітей та їхніх батьків. Дорослі, часто не маючи досвіду спілкування в Інтернеті, стривожені доступом своїх чад до «всесвітньої павутини». Також, у більшості випадків ніхто не контролює відвідування дітьми сайтів, які можуть мати небажаний вміст (відверті сексуальні сцени, насильство, поштовхи до самогубства, тероризм тощо).

Саме тому співробітники компанії Google, які мають власних дітей, радять батькам [1]:

- розташуйте комп'ютер вашої дитини в місці загального доступу (їдальні або вітальні). Так вам буде простіше стежити за роботою дітей;